

JAARVERSLAG

2021

SDOK

verbonden
in vervolging

VOORWOORD

SDOK & 2021 IN VOGELVLUCHT

PAGINA 06 - IN DIT HOOFDSTUK
LEEST U MEER OVER SDOK. DAAR-
NAAST VINDT U HIER DE BELANG-
RIJKSTE FEITEN UIT HET JAAR 2021

PRAKTISCHE STEUN AAN VERVOLGDE CHRISTENEN

PAGINA 20 - SDOK DIENST VERVOLG-
DE CHRISTENEN OVER DE HELE WE-
RELD DOOR MIDDEL VAN STEUN EN
BEMOEDIGING. IN DIT HOOFDSTUK
GEVEN WE DE LEZER INZICHT IN DE
BELANGRIJKSTE ONTWIKKELINGEN
RONDOM DEZE HOOFDTAAK.

COMMUNICATIE & FONDSENWERVING

PAGINA 28 - IN NEDERLAND GEEFT
SDOK VERVOLGDE CHRISTENEN EEN
STEM EN GEVEN WE HUN INSPIREREN-
DE LESSEN DOOR. IN DIT HOOFDSTUK
LEEST U OVER ONZE ACTIVITEITEN
OP DIT GEBIED IN 2021.

BEDRIJFSVOERING & FINANCIËN

PAGINA 36 - HIER WORDT EEN BEELD
GEGEVEN VAN DE ORGANISATIE VAN
SDOK. OOK WORDEN DE FINANCIËLE
ONTWIKKELINGEN IN EEN NOTENDOP
GESCHETST.

JAARREKENING

PAGINA 51 - HIER VINDT U DE FINAN-
CIËLE VERANTWOORDING VAN SDOK.

...ZALIG ZIJN ZIJ DIE VERVOLGD WORDEN...

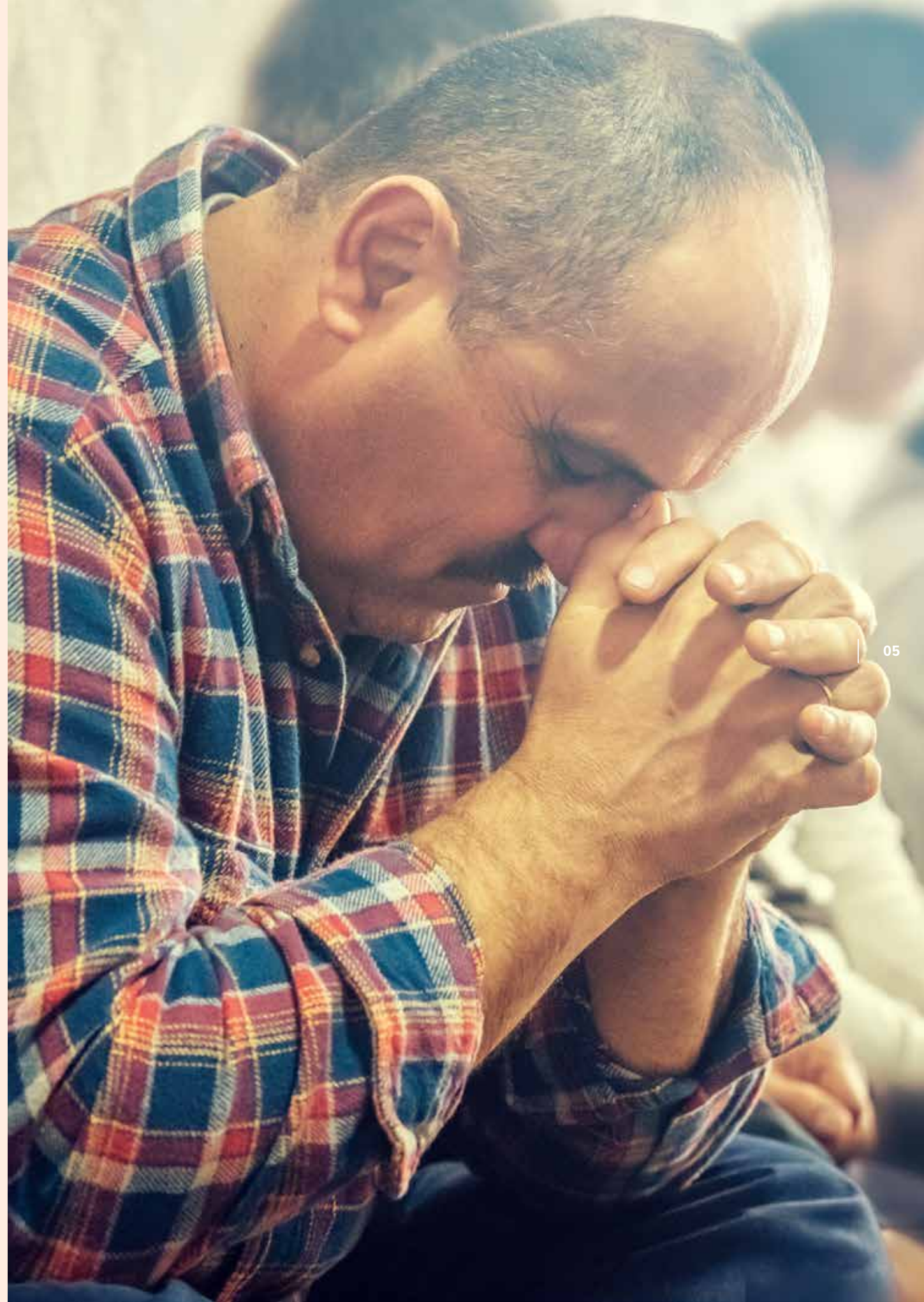
De Heere Jezus laat er geen enkel misverstand over bestaan: wie Hem volgt, zal met vervolging in aanraking komen. Zoals Hij Zijn kruis heeft gedragen, zo zullen ook Zijn volgelingen hun kruis moeten dragen. Dat is geen reden om mismoedig te worden. Integendeel! De Heere Jezus moedigt ons in Mattheüs 5:10-12 juist aan met deze woorden:

‘Zalig zijn zij die vervolgd worden om de gerechtigheid, want van hen is het Koninkrijk der hemelen. Zalig bent u als men u smaadt en vervolgt, en door te liegen allerlei kwaad tegen u spreekt, omwille van Mij. Verblijd en verheug u, want uw loon is groot in de hemelen, want zo hebben ze de profeten vervolgd die er vóór u geweest zijn.’

In dit jaarverslag leest u hoe we in 2021 onze verbondenheid met vervolgte broeders en zusters gestalte hebben gegeven. Ik hoop van harte dat het lezen van dit jaarverslag u bemoedigt om te volharden in het geloof.

Het is de moeite waard.

DS. H.J. VAN DER VEEN
Voorzitter SDOK

SDOK & 2021 IN VOGELVLUCHT

06

01

IN DIT HOOFDSTUK LEEST U MEER OVER
SDOK. DAARNAAST VINDT U HIER DE BE-
LANGRIJKSTE FEITEN UIT HET JAAR 2021

07

TERUGBLIK

Tijdens het schrijven van deze terugblik word ik geconfronteerd met de afschuwelijke verhalen en beelden vanuit Oekraïne. Heftige verhalen van gewone mensen zoals u en ik, op de vlucht voor de Russische agressor. Het laat me stilstaan bij de woorden uit Psalm 13: Hoe lang nog, Heere, zult u uw aangezicht verbergen?

Ondanks oorlogen en vervolging zien we dat de Heere doorgaat met Zijn werk. Van onze vervolgte broeders en zusters horen we het regelmatig: 'Juist op het moment dat ik mishandeld werd, ervoer ik grote vrede in mijn hart'. In het afgelopen jaar 2021 hebben we wereldwijd te maken gehad met de gevolgen van de coronapandemie. Als kerkelijke gemeenten konden we niet fysiek bij elkaar komen. Iets wat voor broeders en zusters in gesloten landen vaak of altijd de praktijk is.

Misschien kunt u zich nu een betere voorstelling maken van de gevolgen die onze vervolgte broeders en zusters dragen voor het volgen van Christus. Behalve dat hun geloof veelal verboden is en ze in de samenleving vaak achtergesteld worden, zorgde de coronapandemie er ook nog eens voor dat christenen nog minder of helemaal niet meer konden samenkomen. Terwijl de onderlinge bemoediging juist voor deze christenen zo belangrijk is.

Richard Wurmbrand, de grondlegger van SDOK en de organisaties waar wij nauw mee verbonden zijn, riep tijdens iedere toespraak zijn toehoorders op om christenen die vervolgd worden niet alléén te laten lijden. Want dat is wat de boze wil; christenen isoleren, waardoor ze geestelijk kwetsbaar worden.

Helaas is ook in 2021 ook de intensiteit van christenvervolging toegenomen. Zo zagen we ver-

volging toenemen in Afghanistan, in India maar ook in Sub-Sahara-Afrika. Het aantal incidenten in India is in het afgelopen jaar verdubbeld. Het aantal deelstaten dat een antibekeringwet heeft aangenomen gaat richting de tien. Ondanks dat is het aantal christenen in India ook sterk gegroeid!

In het afgelopen jaar hebben we gezien dat steeds meer christenen in Nederland naast onze vervolgte broeders en zusters willen staan, hen willen steunen en van hen willen leren. We zijn dankbaar voor de grote betrokkenheid in gebed en de financiële ondersteuning. Met dankbaarheid hebben we kunnen constateren dat de inkomsten over het jaar 2021 weer zijn gestegen, en wel met 25% ten opzichte van 2020. Hierdoor hebben we ons werk in meerdere landen kunnen uitbreiden en is het aantal projecten toegenomen tot 100.

Ondanks dat we in het afgelopen jaar weinig bijeenkomsten konden organiseren in verband met de coronamaatregelen is er via online events fors aan de weg getimmerd, waardoor het aantal betrokken christenen verder steeg en de structurele inkomsten toenamen.

We concluderen in dankbaarheid dit werk – dat niet ons werk, maar Gods werk is – doorgaat, hoe de omstandigheden ook zijn.

ANDRÉ VAN GROL
Directeur van SDOK

SDOK IN DE CORONAPANDEMIE

Net als in 2020 had ook in 2021 het coronavirus nog een grote impact op de samenleving. In Nederland en wereldwijd. Ondanks alle uitdagingen die de pandemie voor SDOK, de medewerkers en de buitenlandse partners met zich meebracht, concluderen we opnieuw dat dit vooralsnog geen langdurige schadelijke gevolgen heeft voor het werk van SDOK in binnen- en buitenland.

Bereik

De mogelijkheden om fysieke bijeenkomsten te bezoeken om onze verhalen te delen in het land golfd mee met het verloop van de pandemie en de daaruit volgende maatregelen. Dit vroeg een grote mate van flexibiliteit. De mogelijkheden om mensen online te bereiken hebben we opnieuw volop ingezet, onder andere door het organiseren van online events, het ontwikkelen van video's en het vergroten van het bereik van onze podcast De STEM.

Financieel

Wat betreft de inkomsten constateren we dankbaar dat die niet zijn afgenomen als gevolg van de coronapandemie. Omdat we vrijwel niet fysiek konden spreken op scholen, zien we de inkomsten vanuit het onderwijs afnemen. De inkomsten vanuit kerken (collectes) zijn niet afgenomen – ondanks dat de kerkdiensten slechts heel beperkt konden plaatsvinden. De inkomsten van particulieren zijn licht toegenomen en de inkomsten van bedrijven fors.

Al na het eerste kwartaal zagen we dat de inkomsten niet terugliepen ten opzichte van de begroting, maar daar al ruim boven kwamen. Om die reden hebben we in het voorjaar in vertrouwen de begroting opgehoogd.

Medewerkers

De steeds wisselende maatregelen en adviezen vanuit de overheid hebben veel gevraagd van het aanpassingsvermogen en de flexibiliteit van de medewerkers. Opnieuw werd er veel thuisgewerkt. Dit bracht onder andere de uitdaging om goede overlegmomenten te faciliteren en daarnaast om de medewerkers ondanks het werken op afstand toch dichtbij de missie te houden. Tijdens dit jaar zijn stappen gezet om – na opheffen van de maatregelen en adviezen – thuiswerken structureel een plek te geven in de arbeidsvoorwaarden.

Internationaal

In de tweede helft van 2021 kon het reizen naar projectlanden weer enigszins opgepakt worden, wat erin geresulteerd heeft dat zeven partners bezocht werden. De afdeling IM heeft opnieuw veel geïnvesteerd in het onderhouden van de relaties met projectpartners via online kanalen. Tegelijkertijd is ook geconstateerd dat het met regelmaat bezoeken van de partners voor de relatie en de projectcontrole onmisbaar is. Het beperkte aantal projecten dat in 2020 vertraging opliep vanwege de coronapandemie, kon in 2021 grotendeels afgerond worden. Tegelijkertijd waren er door nieuwe lockdowns in met name Azië ook in 2021 weer projecten die niet volledig uitgevoerd konden worden. De uitvoering van deze projecten zal in 2022 nog doorlopen.

IMPACT VAN CORONA OP VERVOLGDE CHRISTENEN

De coronapandemie heeft ook consequenties gehad voor onze projectpartners en vervolgde christenen in het buitenland. In veel van de landen waar wij projecten ondersteunen, hebben mensen te maken met de economische gevolgen van de pandemie. Vervolgde christenen in die landen worden daardoor vaak nog eens extra geraakt, omdat zij toch al in moeilijke omstandigheden leven. Ook in 2021 kon SDOK naast deze broers en zussen staan door hen te bemoedigen en te helpen met praktische hulp, zoals een voedselpakket.

Na het eerste coronajaar met veel onduidelijkheid voor iedereen, merkten we dat in 2021 projectpartners meer voorbereid waren op verschillende scenario's en met flexibiliteit konden inspringen op veranderende omstandigheden. Met name in Azië had men in 2021 nog met allerlei beperkingen te maken vanwege Covid-19; partners zetten daarom vooral in op één-op-één contacten of kleine groepjes. Waar niet gereisd kon worden, werden soms online conferenties gehouden. Bij het verspreiden van praktische hulp werd gebruik gemaakt van meerdere kleinschalige distributiekkanalen in plaats van enkele grotere. Ook mooi om op te merken is dat sommige partners erin slaagden om 'the best of both worlds' samen te brengen: kinderkampen voor eenzame christelijke kinderen werden online voorbereid en gehouden, waardoor de voorbereidingen en ontwikkelde materialen effectief gebruikt werden. Tegelijkertijd werden in lokale gemeenten kleine groepjes kinderen samengebracht, om samen de online kinderkampen te volgen en de gesprekken en verwerking met elkaar te doen. Door de aard van de omstandigheden in hun land zijn lokale partners altijd al gewend om wendbaar te zijn en te denken in mogelijkheden. De coronapandemie heeft daarom dingen soms wel veranderd, maar de voortgang van het werk niet belemmerd.

OORSPRONG EN IDENTITEIT: WIE IS SDOK

Richard Wurmbrand, een Roemeense predikant, zat veertien jaar in gevangenissen vanwege zijn geloof in Christus. Na zijn vrijlating reisde hij de wereld over om een stem te zijn voor vervolgte christenen. Door zijn getuigenis is het werk van SDOK ontstaan. Zijn voorbeeld inspireert ons dagelijks om naast vervolgte christenen te staan en met hen verbonden te zijn.

MISSIE

SDOK STAAT WERELDWIJD NAAST
VERVOLGDE CHRISTENEN EN ROEPT
CHRISTENEN IN NEDERLAND OP TOT
VERBONDENHEID MET HEN

DOELEN

SDOK heeft de volgende hoofddoelen:

- Het steunen van vervolgte christenen met praktische hulp en hen aanmoedigen tot volharding in hun geloof en getuigenis.
- Christenen in Nederland bewust maken van de situatie van vervolgte christenen en ze concrete mogelijkheden bieden om naast hen te staan.

Praktische hulp wordt wereldwijd onder andere geboden door het geven van financiële steun aan gezinnen van gevangenen, het verzorgen van tijdelijke opvang van christenen die uit hun familie of gemeenschap verstoten zijn en het voorzien in medische hulp als ze gewond zijn geraakt door geweld. Verder verstrekt SDOK Bijbels, christelijke lectuur en andere middelen.

In eigen land maakt SDOK christenen bewust van de situatie van vervolgte christenen. Wij informeren op het vlak van christenvervolging en brengen de getuigenissen van vervolgte christenen in de huiskamers. Ook geeft SDOK presentaties op scholen en in kerken. Het doel is verbondenheid; dat christenen in Nederland en christenen wereldwijd die vervolgd worden, zich met elkaar verbonden weten in de Naam van Jezus Christus. Dit gebeurt onder andere door op te roepen tot gebed, schrijfacties te initiëren en de verhalen van vervolgte christenen te delen via de eigen verschillende online en offline communicatiemiddelen en de media. Veel impact hebben de bijeenkomsten met buitenlandse sprekers die persoonlijk getuigen van Gods nabijheid in het lijden dat ze hebben doorgemaakt.

Ook beschikt SDOK over een aantal actieve ambassadeurs en een groep vrijwilligers, door wie we de boodschap van vervolgte christenen met steeds meer Nederlandse christenen kunnen delen.

“SDOK is in staat om het leed en de nood van verdrukte christenen heel dicht bij te brengen en een gezicht te geven voor ons in Nederland. Dit doen ze door moderne vormen van media te gebruiken. Zo kunnen we meeleven met en bidden voor hen die vervolgd worden. Veel waardering voor de tomeloze inzet van SDOK voor onze broeders en zusters in de frontlinies van de geestelijke strijd.”

Joël Voordewind, voormalig Tweede Kamerlid ChristenUnie

REIKWIJDTE

De reikwijdte van SDOK is in 2021 verder vergroot. Werden er in 2020 nog projecten uitgevoerd in 31 landen, in 2021 is dit aantal gegroeid naar 36. Ten opzichte van het jaar 2017 is er sprake van een groei van 50% in het aantal projectlanden.

Deze groei manifesteert zich met name in Afrika. Sinds

enige tijd is er sprake van toenemende vervolging in Afrika en zetten we actief in op het verbinden van nieuwe projectpartners aan SDOK. In dit proces hebben we ook al daadwerkelijk een aantal nieuwe partners leren kennen waarmee we projecten (willen) uitvoeren.

In het Midden-Oosten en Azië breidden we via bestaande partners het aantal projecten uit. Daarnaast geldt voor veel huidige projecten dat we in eerste

instantie slechts een deel van het gewenste projectbudget konden toezeggen maar dat de tussentijdse verhoging van de begroting in 2021 ruimte bood om op te schalen.

Omdat de inkomsten eind 2020 boven verwachting waren en de inkomsten in de eerste maanden van 2021 ook de begrote inkomsten overschreden, is in het tweede kwartaal van 2021 een verhoging van de

begroting goedgekeurd van €250.000. Daarvan werd €200.000 bestemd voor uitgaven van International Ministry (IM). Dit bedrag is verdeeld over Azië (€50.000), het Midden-Oosten (€ 50.000) en Afrika (€100.000). Aan het eind van het jaar is nogmaals €70.000 extra besteed aan projecten in Afrika (te weten Nigeria, dit betrof een deel van de opbrengst van een actie van EO Metterdaad).

BESTEDING PER WERELDDEEL (X1000)

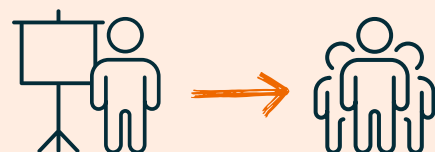
	2021	IN%	GROEI*
AZIË	559	44%	-8%
MIDDEN OOSTEN	292	23%	-1%
AFRIKA	342	27%	11%
EUROPA/CENTRAAL AZIË	55	4%	-2%
LATIJS AMERIKA	20	2%	0%

* in procentpunten t.o.v. 2020

2021 IN VOGELVLUCHT

Bereik bij de doelgroepen

4.213 personen bereikt met presentaties

Als gevolg van Corona werden ook in 2021 fors minder presentaties gegeven dan normaal.

De coronapandemie heeft de afgelopen twee jaar geleid geleid tot het vinden van nieuwe vormen van communicatie, zoals de online events en een nog grotere focus op online activiteiten.

Het zwaartepunt verschuift richting de videoweergaven. Dit is een meer dan evenredige compensatie voor de daling van contacten op de website.

157.000 +20% videoweergaven

23.476 personen bereikt via online event

24.751 gelezen online verhalen

8.717 +21% e-mail ontvangers

21.783 +29% oplage magazine Stem

26 podcastafleveringen gemaakt

Inkomsten / giften (€)

2.743.000 +25% totale inkomsten

6.771 nieuwe donateurs

2.176 +54% maandelijkse donateurs

15.878 +45% donateurs

59 +41% project donateurs

44.589 +30% giften

De online events en een aantal effectieve campagnes leidden tot een forse toename van het aantal aanmeldingen voor het magazine STEM en parallel een groei van het aantal nieuwe donateurs.

100 projecten

36 landen

10 medewerkers (fte)
20 vrijwilligers

SDOK is in staat gebleken met dezelfde organisatie een groei in het aantal activiteiten te realiseren. Deze situatie verandert met ingang van 2022.

Het aantal projecten is verder gegroeid van 86 naar 100. Ook is het werkveld verder verbreed (meer landen).

SAMENWERKINGSVERBANDEN

SDOK is wereldwijd verbonden met zusterorganisaties in de International Christian Association (ICA). ICA is een vereniging van leden die de verbondenheid met de grondlegger van SDOK, Richard Wurmband, en de betrokkenheid bij de vervolgte kerk van vandaag delen. De organisaties die zijn aangesloten bij ICA dragen een lidmaatschapsbijdrage aan ICA af die hoofdzakelijk bedoeld is voor het mogelijk maken van een jaarlijkse conferentie en het stimuleren van onderlinge samenwerking. Deze bijdrage bedroeg in 2021 voor SDOK € 2.962.

De aangesloten zusterorganisaties zijn zelfstandige organisaties. Tegelijkertijd werken ze wel nauw samen en vullen ze elkaar aan op het gebied van informatievoorziening, projectbegeleiding en toerusting. Participatie in het netwerk van zusterorganisaties is voor SDOK van cruciaal belang. Het levert instrumenten en informatie op die gebruikt kunnen worden voor het werk in Nederland. Daarnaast biedt samenwerking met zusterorganisaties SDOK toegang tot een wereldwijd netwerk van partners in landen waar christenen vervolgd worden. De kennis en ervaring die via dit netwerk beschikbaar zijn, dragen bij aan de kwaliteit en impact van ons werk.

SDOK is ook lid van Middle East Concern, een netwerk dat informatie deelt en vervolgte christenen in het Midden-Oosten en Noord-Afrika ondersteunt.

Sinds eind 2020 is SDOK associate member van Religious Liberty Partnership (RLP). Deze wereldwijde organisatie werkt in veel van de landen waar ook onze projecten worden uitgevoerd en is een belangrijke bron van informatie over de situatie in deze landen.

SDOK is aspirant-lid van Prisma, een Nederlandse vereniging van christelijke ontwikkelingsorganisaties. Deze organisaties zijn actief op het terrein van ontwikkelingssamenwerking en diaconaat wereldwijd.

Lokale projectpartners

Voor het realiseren van haar projecten in landen en gebieden waar christenen vervolgd worden, werkt SDOK samen met verschillende lokale partners. Dit kunnen geregistreerde of ondergrondse kerkgenootschappen zijn, interkerkelijke samenwerkingsverbanden, ngo's, veldwerkers van zusterorganisaties of andere individuele lokale contactpersonen. SDOK draagt alleen gelden af aan (zuster)organisaties en personen in het buitenland als deze een overeengekomen projectbestemming hebben die gerelateerd is aan de doelstellingen van SDOK.

Verwante Nederlandse organisaties

SDOK stimuleert uitwisseling van informatie en samenwerking met Nederlandse organisaties waar dit het realiseren van de doelstelling van SDOK bevordert, en onderhoudt goede contacten met verwante Nederlandse organisaties.

Overige gegevens

SDOK, met de huidige naam en vorm, is formeel opgericht op 1 juni 1977. De basis voor het bestaan van SDOK is eind jaren zestig gelegd. SDOK is statutair gevestigd te Gorinchem. De stichting is ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel voor Utrecht en omstreken onder nummer 41177410. In 2021 vonden geen statutaire wijzigingen plaats.

Keurmerken

SDOK is in het bezit van het CBF-keurmerk voor goede doelen (tegenwoordig: Erkenning). Door de Belastingdienst is de stichting aangemerkt als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).

Adres- en contactgegevens

Postbus 705; 4200 AS Gorinchem.
Telefoon: 0183561186; E-mail: info@sdok.nl.

PRAKTISCHE STEUN AAN VERVOLGDE CHRISTENEN

020

02

SDOK DIEN T VERVOLGDE CHRISTENEN
OVER DE HELE WERELD DOOR MIDDEL VAN
STEUN EN BEMOEDIGING. IN DIT HOOFD-
STUK GEVEN WE DE LEZER INZICHT IN DE
BELANGRIJKSTE ONTWIKKELINGEN ROND-
OM DEZE HOOFDTAAK.

021

ALGEMEEN

Wereldwijd lijden christenen vanwege hun geloof in Jezus Christus. Een van de hoofdtaken van SDOK is om vervolgte broeders en zusters praktische steun en bemoediging te geven.

Wij werken hierin samen met een breed scala aan internationale en lokale partners in de landen waar wij steun bieden. De organisatie rond deze praktische steun wordt binnen SDOK gedaan door de afdeling 'International Ministry'. De projecten worden verdeeld in drie categorieën:

1. STEUN AAN DIRECT GETROFFENEN

We geven steun aan individuele christenen, families of groepen die direct getroffen zijn door vervolging vanwege hun geloof.

2. TOERUSTING VAN VERVOLGDE CHRISTENEN

Vervolgte christenen willen in hun omgeving het licht van Christus laten schijnen, maar hebben zelf niet altijd de middelen en mogelijkheden om dat te doen. SDOK helpt hen met inhoudelijke toerusting en met praktische middelen.

3. KINDEREN IN DE VERVOLGDE KERK

Kinderen in de vervolgte kerk zijn een kwetsbare doelgroep. Wij rusten de nieuwe generatie toe en geven kinderen hoop voor de toekomst door middel van specifieke projecten.

Doelen

In 2021 is door de afdeling International Ministry (IM) aan de volgende doelen gewerkt:

- Een van de prioriteiten in de afgelopen meerjarenbeleidsperiode en dus ook in 2021 was het ontwikkelen van impactmeting, waarmee inzicht verkregen wordt in de daadwerkelijke realisatie en impact van projectbestedingen. Er is een werkwijze in gebruik genomen om van alle internationale

projecten die goedgekeurd worden vooraf de beoogde doelstellingen vast te leggen en achteraf de realisatie te bepalen en te evalueren. We blijven erop gericht om naast de focus op kwantitatieve output ook de kwalitatieve eisen en geestelijke impact in het oog te houden.

- Eén van de focusgebieden in de afgelopen meerjarenbeleidsperiode was India, waar we via een fondsenwervingsactie van DEL (Draagt Elkanders Lasten) meer bestedingsruimte kregen. Dit focusgebied kenmerkte zich door flexibele bestedingsmogelijkheden, meerdere contacten/partners in het betreffende gebied en relatief makkelijke bereikbaarheid. Vanwege de lockdown in India kon een deel van de bestedingen niet in 2020 gedaan worden. 40% van de beoogde bestedingen voor 2020 was doorgeschoven naar 2021 en is nu alsnog gerealiseerd.
- De diversiteit van het projectenportfolio is de laatste jaren gegroeid en sluit aan bij de actualiteit van de noden in het veld en de wensen van C&F om de verhalen en noden onder de aandacht te brengen in Nederland. Er konden in 2021 nieuwe projectlanden toegevoegd worden, waaronder enkele landen in Afrika. In verschillende andere landen werd het aantal projectpartners uitgebreid. De doelstelling van minimaal 60 projecten in minimaal 25 landen werd ruimschoots gerealiseerd (werkelijk: 100 projecten in 36 landen).

Nieuwe projecten, partners en landen

Het aantal projecten is gegroeid. Inmiddels wordt gewerkt aan 100 projecten.

Er zijn zes nieuwe partners toegevoegd aan het partnernetwerk, waaronder twee Nigeriaanse organisaties waar SDOK al wat langer bekend mee is. In het verleden is hun werk via zusterorganisaties ondersteund. In het najaar werden deze contacten aangehaald, zijn enkele gesprekken gevoerd en is besloten bij beide organisaties een project te ondersteunen. Deze projecten zijn gericht op het helpen van weduwen en hun gezinnen. Door

geweld tegen christenen zijn zij alleen komen te staan. De projecten helpen hen op geestelijk en praktisch vlak om hun leven weer aan te kunnen en op te pakken.

We zijn blij dat we via bestaande netwerken met noodhulpprojecten konden inspringen op de moeilijke situatie voor broeders en zusters in Afghanistan die zich rond de zomer van 2021 in een rap tempo ontwikkelde en nog altijd voortduurt. Centraal-Azië en

Rusland staan al geruime tijd op onze radar om verdere projectmogelijkheden te verkennen. Hoewel de schaal waarop vervolging plaatsvindt in deze landen (nog) gering is, zien we dat vervolging soms enorme impact heeft in persoonlijke levens en dat er toenemende druk is op christenen en kerken. De recent gewijzigde internationale situatie en de mogelijke impact die dit heeft op christenen die onder Russische invloedssfeer leven heeft volop onze aandacht.

INDIA – ONDANKS DE GEVOLGEN STAAN LALITA EN MALIKA VOOR HUN HEERE

Op een ochtend worden alle dorpelingen uit het Indiase dorp van de zussen Lalita en Malika bijeengeroepen door een extremistische militante groepering. Aan het eind van deze bijeenkomst wordt gevraagd wie van de aanwezigen naar de kerk gaat. De beide zussen steken hun hand op. De extremisten worden woest als ze hun handen zien. Met bamboestokken worden de zussen in elkaar geslagen en worden ze gedwongen hun geloof in Christus te verloochenen. Dat weigeren ze. Vervolgens wordt een Bijbel op de grond gelegd en moet elke dorpeling langslopen en spugen op de Bijbel. Hiermee laten zij zien dat ze de Bijbel als onwaardig beschouwen. De zussen weigeren dit te doen en worden opnieuw voor de ogen van alle dorpsgenoten in elkaar geslagen.

Als laatste zet willen de extremisten de Bijbel verbranden, terwijl de zussen worden gedwongen toe te kijken. Maar op het moment dat ze de Bijbel buiten op straat proberen te verbranden, begint het hard te regenen. Hierdoor vatten de bladzijden geen vlam en verbrandt de Bijbel niet!

Via onze lokale partner worden Lolita en Malika bijgestaan in hun geloof, bemoedigd en gesterkt.

BANGLADESH – “WE ZIJN NIET ALLEEN IN ONS LIJDEN”

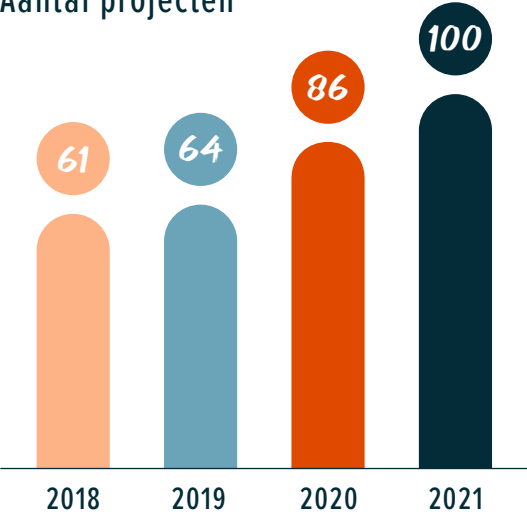
Veel van onze broeders en zusters in Bangladesh konden vanwege de coronapandemie niet aan het werk. Als zij niet werken, betekent dit voor hen dat ze geen geld verdienen om hun gezin te onderhouden. Vanuit de overheid van Bangladesh werden inwoners ondersteund via lokale dorpsvertegenwoordigers. Maar omdat deze vertegenwoordigers weten wie in het dorp christen zijn – en zich dus hebben bekeerd vanuit het hindoeïsme of de islam – werden veel christenen buitengesloten van enige vorm van praktische hulp. Samen met onze partnerorganisatie hebben we christenen in Bangladesh kunnen ondersteunen met voedselpakketten en medische hulp. Eén van onze broeders laat weten: “De hulp die we hebben ontvangen, laten zien dat we met elkaar één Lichaam zijn en we niet alleen zijn in ons lijden. Christenen wereldwijd zijn bewogen met ons en daar zijn we dankbaar voor.”

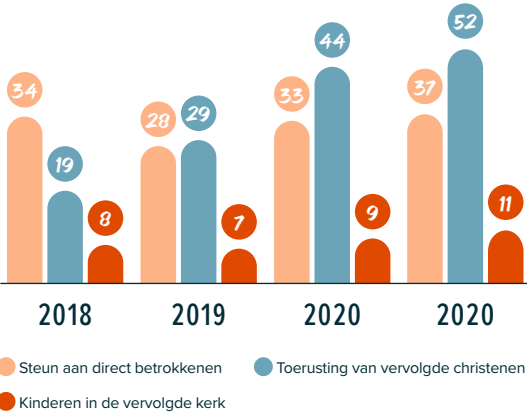
PRAKTISCHE STEUN VAN SDOK IN 2021

In 2021 heeft SDOK via 100 projecten praktische steun en toerusting gegeven aan vervolgte christenen. De totale financiële uitgavenstroom is opnieuw gegroeid.

Aantal projecten

Toedeling projecten naar doelbestemming

De stijging van het aantal projecten is vooral zichtbaar bij de toerusting van voorgangers, gemeenten en individuele christenen.

In de volgende tabel is inzichtelijk gemaakt hoe de ontwikkeling van de bestedingen per werelddeel over de afgelopen jaren is.

Besteding per werelddeel

x € 1.000	2018	2019	2020	2021
Azië	351	716	550	559
Midden Oosten	152	184	255	292
Afrika	135	149	165	341
Europa/Centraal Azië	71	66	60	74
Latijns Amerika	25	19	18	20
Totaal	734	1.134	1.048	1.286

Het zwaartepunt van ons werk ligt al enkele jaren in Azië, vanwege de moeilijke situatie voor christenen in een heel aantal landen en de goede ingangen die we hebben om steun te bieden. In India zien we al jaren een verslechtering van de situatie voor christenen. We zijn dankbaar dat we in de periode 2019-2021 extra bestedingen in India konden doen (als onderdeel van de bestedingen in Azië) om naast onze broeders en zusters daar te staan. Deze extra middelen vloeien voort uit de actie 'Draagt Elkanders Lasten' uit 2018. Vanwege de impact van de coronapandemie in India werd 40% van de in 2020 voorgenomen bestedingen doorgeschoven naar 2021. De actie werd in 2021 in zijn geheel afgerond. De bestedingen in het Midden Oosten zijn eveneens toegenomen. In 2019 zijn we begonnen met het vergroten van de ingangen in Afrika. Dit is voortgezet in 2020 en 2021. We zien in Afrika een enorme toename van geweld tegen christenen en vinden het belangrijk om via lokale partners met hulp en bemoediging naast hen te staan.

"IK BEN DANKBAAR VOOR GODS LEIDING IN MIJN LEVEN"

Nigeria – Abubakar

Als de islamitische Abubakar in twee verschillende dromen de boodschap krijgt dat hij 'zijn kruis op zich moet nemen', gaat hij op zoek naar antwoorden. Hij komt terecht bij een kerk in de omgeving. Hier leert hij de Heere Jezus kennen.

Wanneer Abubakars vader dit hoort, probeert hij hem te vermoorden. Abubakar weet te vluchten, maar met behulp van de politie weet zijn vader hem alsnog te pakken. Hij wordt in huis opgesloten en opnieuw probeert zijn vader, met behulp van zijn oom, hem te vermoorden.

Geholpen door een groep moslims met wie Abubakar bevriend is, weet hij opnieuw te vluchten. Hij komt terecht bij een bijbelschool in Nigeria die wordt ondersteund door SDOK. Hier worden vervolgte christenen zoals Abubakar opgevangen en krijgen ze praktische hulp en Bijbels onderwijs.

TUNESIË - "ALS U BESTAAT, HELP MIJ OM U TE ZIEN ZOALS DEZE MENSEN U ZIEN"

Als de islamitische Zine er twee maanden voor hun huwelijk achter komt dat Ramzi christen is geworden, twijfelt ze of ze met hem moet trouwen. Het gaat in tegen haar geloof, cultuur en haar familie. Maar ze houdt van hem en besluit de bruiloft door te laten gaan.

Uit nieuwsgierigheid besluit Zine een keer met Ramzi mee te gaan naar de kerk. Ze is verbaasd over de vreugde die ze ervaart en voelt zich er direct welkom. Ze bidt: "Heere, als U bestaat, help mij om U te zien zoals deze mensen U zien." Ze ervaart dat God haar aanraakt en haar hart gevuld wordt met liefde en geloof.

Dan volgt het moment dat Zine en Ramzi aan hun familie vertellen dat ze christen zijn geworden. Ze worden bedreigd, bespot en belachelijk gemaakt. Toch weerhoudt dit hen er niet van om het Evangelie verder te verspreiden en te dienen in hun eigen gemeente.

Christenen in Tunesië ervaren tegenstand vanwege hun bekering. Ze lopen risico om te worden buitengesloten, lastiggevallend en bedreigd. SDOK steunt christenen zoals Zine en Ramzi in hun roeping om Christus te dienen in hun thuisland.

PAKISTAN - SHEZA

Veel christenen in Pakistan hebben te maken met onderdrukking, geweld en uitbuiting. Christelijke meisjes en vrouwen zijn erg kwetsbaar. Ze worden slachtoffer van ontvoeringen, gedwongen huwelijken en gedwongen bekering. Eén van hen is de zeventienjarige Sheza.

Maandenlang wordt ze door een oudere moslimjongen gevolgd als ze naar school gaat. Ze vertelt haar ouders niets, omdat ze bang is dat ze dan niet meer naar school mag gaan. Op een dag slaat het noodlot toe en wordt ze door deze jongen ontvoerd, misbruikt en

gedwongen met hem te trouwen en zich te bekeren tot de islam.

Op de plek waar ze wordt vastgehouden, weet ze uiteindelijk een telefoon te vinden. Ze belt haar vader op die direct hulp inschakelt. Uiteindelijk wordt Sheza gevonden. Via onze lokale partner is Sheza en haar gezin juridisch, praktisch en financieel ondersteund. Ook hebben ze pastorale zorg en traumacounseling ontvangen.

COMMUNICATIE & FONDSENWERVING

028

03

IN NEDERLAND GEEFT SDOK VERVOLGDE CHRISTENEN EEN STEM EN GEVEN WE HUN INSPIRERENDE LESSEN DOOR. IN DIT HOOFDSTUK LEEST U OVER ONZE ACTIVITEITEN OP DIT GEBIED IN 2021.

029

SDOK ondersteunt vervolgte christenen en wil christenen in Nederland met hen verbinden. Onder dit tweede belangrijke doel vallen activiteiten op het gebied van communicatie en fondsenwerving (C&F). Door de coronapandemie was SDOK al in 2020 genoodzaakt te zoeken naar nieuwe manieren om de doelstellingen op dit vlak te bereiken. De verschuiving van fysiek naar digitaal heeft zich ook in 2021 vol doorgezet – en niet zonder resultaat.

Terugkijkend naar het jaar 2021 is sprake van een tweetal campagnes die een duidelijk 'aanjagend' effect hebben gehad op nagenoeg alle doelen in het kader van communicatie en fondsenwerving. Dit zijn de campagnes rondom het spel 'Bible Mind' en de campagne rondom de verspreiding van het boek 'Een jas met kogelgaten'

BIBLE MIND

Het doel van het kaartspel Bible Mind was tweeledig: inhoudelijk inspireren én ontvangers activeren. In totaal zijn er ruim 5.000 spellen aangevraagd en is er ruim 50.000 euro aan giften gegeven naar aanleiding van het spel. Ontvangers kregen naast het spel standaard een abonnement op STEM en drie inhoudelijke video's toegestuurd. Het spel krijgt van ontvangers een 4,3 op 5. De video's worden beoordeeld met een 4,4 op 5. Deze campagne heeft een grote bijdrage geleverd aan diverse jaardoelen, waaronder:

- Groei financiële follow-up. In Q1 hebben 1681 mensen voor het eerst een donatie gedaan aan SDOK. Het grootste gedeelte komt uit de Bible Mind campagne.
- Groei van bereik STEM. Via de campagne is het aantal STEM lezers toegenomen met ruim 3000.

EEN JAS MET KOGELGATEN

Het boek 'Een jas met kogelgaten' is een ontroerend en tegelijkertijd inspirerend geheel van verhalen en getuigenissen van vervolgte christenen. De uitgave van het boek is met bijzondere hulp van onze zusterorganisatie in Amerika gerealiseerd. Dankzij hun steun konden we het boek gratis aanbieden aan geïnteresseerden. In 2021 zijn bijna 10.000 exemplaren van 'Een jas met kogelgaten' verspreid.

"Het boek is ongelooflijk boeiend en ontroerend. Het versterkt mijn eigen - soms zo lauwe - geloof!"

REACTIE LEZER BOEK 'EEN JAS MET KOGELGATEN'

PODCAST DE STEM

In 2020 zijn we begonnen met podcast *De Stem*.

Elke twee weken verschijnt er een nieuwe aflevering online. Het aantal podcast afleveringen in 2021 is doorgegroeid naar 26.

"Ik houd van allerlei christelijke podcasts, en De Stem voegt echt wat toe. Het is duidelijk anders dan andere podcasts, omdat jullie de verhalen van vervolgte christenen brengen. Ik vind vooral de diversiteit van de landen en situaties interessant, en ook de reflectie op die verhalen vanuit een Nederlandse kijk. En jullie eerlijkheid daarin, dat je in Nederland ook in een andere situatie leeft."

- een podcastluisteraar -

"De getuigenissen van geloven dwars door alles heen en hoe Jezus' liefde mensen verandert, blijven altijd inspirerend en maken me hongerig en dorstig naar onze God."

- een podcastluisteraar -

De jaardoelen 2021 worden kort samengevat in het volgende schema en hebben een onderling versterkend effect op elkaar.

CAMPAGNES

De eerdergenoemde campagnes ‘Bible Mind’ en ‘Een jas met kogelgaten’ en het online event hebben een duidelijk sneeuwbal­effect gehad op het aantal donateurs (waaronder structurele donateurs) en de inkomsten van SDOK. Een deel van deze toename is echter ook toe te schrijven aan een telemarketingcampagne die in het najaar heeft plaatsgevonden.

Het aantal maandelijkse donateurs is in vijf jaar tijd verviervoudigd. Ook zien we een fors stijgende lijn in het totaal aantal gevers (van ca. 9.000 naar ca. 16.000) en het aantal giften (van ca. 28.000 naar ca. 45.000). Opmerkelijk is het grote aantal nieuwe gevers. Was er al sprake van een duidelijke toename in 2020 ten

opzichte van het jaar daarvoor, 2021 laat zelfs een verdrievoudiging zien ten opzichte van 2020 (van 2.200 naar 6.800).

FOCUS OP VIDEO’S

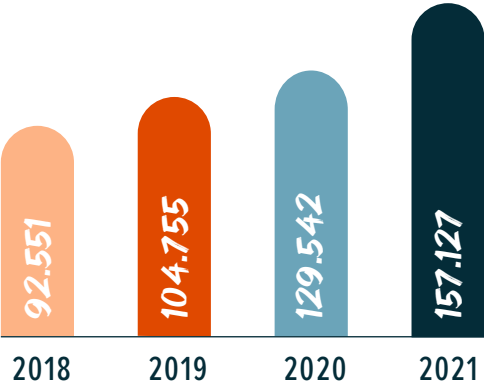
Omdat het medium video erg populair is, legde SDOK de focus in 2021 op video als contentbron. De doelstelling om in 2021 24 nieuwe inhoudelijke video’s te maken is gerealiseerd. Ook gebruiken we video’s actiever bij inhoudelijke uitingen en campagnes.

INSPIRATIE UIT OFFLINE EN ONLINE BIJEENKOMSTEN

De ambitie voor 2021 was het inspireren door middel

Aantallen donateurs	2018	2019	2020	2021
Maandelijkse donateurs	899	1.101	1.412	2176
Donateurs totaal	9.307	9.777	10.894	15878
Aantal giften	27.798	28.578	34.237	44.589

Aantal video's bekeken

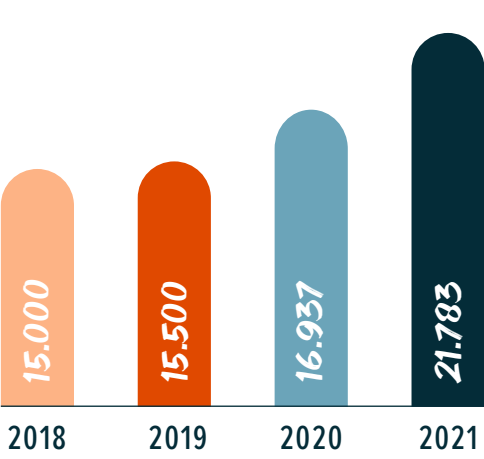

van 2 à 3 grootschalige events (afhankelijk van mogelijkheden op online en fysiek terrein) en 140 spreekmomenten. Uiteindelijk heeft dit geresulteerd in 2 grootschalige evenementen, waarvan één event in de vorm van een uitzending op Family7. Het aantal gerealiseerde spreekmomenten is 76, beduidend lager dan gepland als gevolg van de beperkende maatregelen i.v.m. Corona. Met het online event zijn ca. 23.000 mensen bereikt.

ACTIEF EXPERTISE DELEN

SDOK deelt expertise op het gebied van christenvervolging, bijvoorbeeld in de media en in onze netwerken. Van de vooraf vastgestelde ambitie van 70 mediamomenten zijn er in 2021 55 gerealiseerd.

Oplage Stem magazine

GROEI IN BEREIK

SDOK investeert in de groei van het bereik van onze campagnes en middelen. We willen onze missie met zoveel mogelijk mensen delen. De resultaten op deze pagina's tonen aan dat er op dit vlak significante stappen zijn gezet. Ook het gebruik van het medium podcast heeft het afgelopen jaar een vlucht genomen. Dit slaat goed aan, het aantal beluisteringen bedroeg in 2021 al ca. 20.000.

"Wij gebruiken de gebedsapp dagelijks bij het ontbijt. Hierdoor denken we aan onze vervolgde broeders en zusters en kunnen we gericht voor hen bidden en een zegen over hen uitspreken. We betrekken onze kinderen hierbij, zodat zij ook oog hebben voor het lijden van andere christenen. Het helpt ons samen te groeien in geloof en vertrouwen. Daarnaast spoort het ons aan of wij ook bereid zijn om te lijden voor onze Heere Jezus!"

REACTIE VAN BIDDER MET GEBEDSAPP

'GEEF ME BENZINE EN BIJBELS EN IK ZAL ZE UITDELEN'

Colombia – Rolo

Diep in de Colombiaanse jungle reist voorganger Rolo rond met een aantal Bijbels in zijn tas. Soms verplaatst hij zich per motor, een andere keer met de auto en op sommige momenten kan hij alleen met een kano bepaalde afgelegen dorpen bereiken. Het is bekend gebied voor hem, want vroeger doorkruiste hij deze gebieden als guerrillastrijder. Nu kent Rolo Jezus Christus en wil hij niets liever dan Zijn boodschap verspreiden op deze gevaarlijke plekken.

De guerrilla's hebben het in de jungle voor het zeggen. Zij behouden hun macht met name vanwege het extreme geweld dat ze gebruiken naar inwoners van de afgelegen

dorpen. Christenen moeten het vaak ontgelden. Ze worden bedreigd, ontvoerd en soms zelfs vermoord. Met name voorgangers en hun kinderen zijn het doelwit van deze guerrillastrijders. Als christen sta je lijnrecht tegenover de waarden en werkzaamheden van de guerrilla's en dat roept weerstand op.

Ondanks dat evangelist Rolo meerdere malen is bedreigd, geslagen en zelfs gemarteld, verspreidt hij inmiddels al twintig jaar actief Bijbels in deze gebieden. Hoewel elke reis grote risico's met zich meebrengt, brengt het hem grote vreugde om mensen te spreken en Bijbels uit te delen.

BEDRIJFSVOERING & FINANCIËN

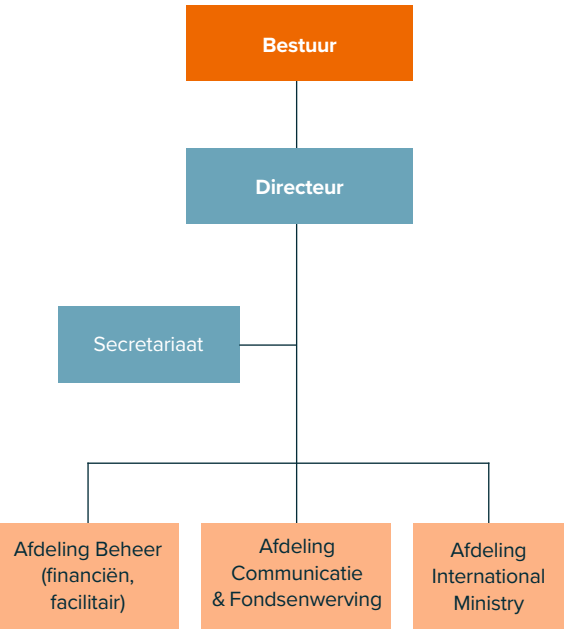

036

037

04

HIER WORDT EEN BEELD GEGEVEN
VAN DE ORGANISATIE VAN SDOK.
OOK WORDEN DE FINANCIËLE
ONTWIKKELINGEN IN EEN NOTENDOP
GESCHETST.

ORGANISATIE

Organisatiestructuur
Het primaire proces binnen SDOK vindt plaats binnen twee afdelingen, de afdeling Communicatie en Fondsenwerving en de afdeling International Ministry. Daarnaast is er een ondersteunende afdeling Beheer (financiën en facilitair). De drie afdelingen worden ieder aangestuurd door een manager. De afdelingsmanagers worden aangestuurd door de directeur. De stafafdeling secretariaat wordt direct aangestuurd door de directeur.

Bestuur
SDOK heeft een onafhankelijk en onbezoldigd bestuur op afstand. Bestuursleden worden voor een periode van vier jaar benoemd en kunnen maximaal tweemaal herkozen worden. Bij invulling van vacante

OVERZICHT BESTUURSLEDEN

Naam	Woonplaats	Functie	Beroep	Nevenfunctie(s)	Aftredend per
Ds. H.J. van der Veen	Sliedrecht	voorzitter	emeritus predikant		2023
C.P. den Bok	Sliedrecht	secretaris	docent MBO		2024
Drs. W. van Ginkel RA	Renswoude	penningmeester	directeur bedrijfsvoering Leger des Heils	voorzitter stichting 3xM penningmeester St. Gipsy Mission bestuurslid CU Renswoude	2025
Mr. D. Alblas AA	Nieuwerkerk a/d IJssel	lid	advocaat	docent rechten Driestar Hogeschool / Universiteit van Amsterdam	2025
H.C.M. van Nieuwenhuijse - Thijsen	Waarde	lid	auteur, redacteur		2024

posities vormen profielschetsen over de kwaliteiten en competenties voor deze functies het uitgangspunt. De samenstelling van het bestuur en hun belangrijkste nevenfuncties zijn in de tabel weergegeven.

Medewerkers
De totale inzet van betaalde medewerkers in fte's is per einde 2021 als volgt verdeeld over de belangrijkste activiteiten van SDOK.

Aantal medewerkers per activiteit	
Bewustmaking	4,5
Steun vervolgde christenen	2,0
Fondsenwerving	1,5
Beheer en administratie	2,0
Totaal	10

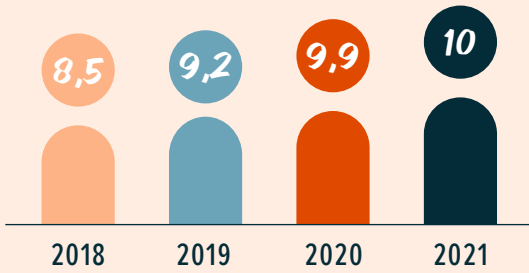

“SDOK bewijst ons een geweldige dienst door Nederlandse christenen te dienen met verhalen vol moed, hoop en volharding van christenen in andere werelddelen. Deze verhalen zijn confronterende en ongemakkelijke spiegels voor het christen-zijn in het Westen. Zelf ben ik SDOK nog altijd dankbaar voor de reis die georganiseerd werd naar India. Zo kwam ik aanraking met christenen die Jezus navolgden, terwijl ze leven in een context van terreur en dreiging van geweld. Tot op vandaag stempelt deze ervaring mijn persoonlijk leven en ambtelijke bediening.”

Alfred van de Weg, predikant van de Hersteld Hervormde Gemeente in Apeldoorn.

Aantal fte

Het team van SDOK is in 2021 qua omvang niet gewijzigd. Het aantal fte's is (door een kleine uitbreiding van uren bij een medewerker) gestegen van 9,9 naar 10 precies, verdeeld over 15 medewerkers. In het laatste kwartaal werd daarnaast een vormgever gedetacheerd voor twee dagen per week. Met de structurele groei van de inkomsten en bestedingen is ook een groei van de organisatie nodig. Eind 2021 is begonnen met het werven van twee nieuwe medewerkers voor resp. de afdelingen International Ministry en Communicatie & Fondsenwerving. De interne organisatie van SDOK is stabiel en bleef ondanks de uitdagingen van het thuiswerken goed functioneren. Medewerkers geven aan dat ze de betrokkenheid en zorg vanuit de organisatie erg waarderen.

Salaris en arbeidsvoorwaarden

Binnen SDOK kennen we een eigen arbeidsvoorwaardenpakket en salarisregeling. Voor de salariering volgen we de salarisstructuur van de CAO Rijksoverheid (voorheen BBRA).

Vrijwilligers

Sinds enkele jaren maakt SDOK gebruik van vrijwilligers voor verschillende taken, bijvoorbeeld ter ondersteuning van het secretariaat, de jaarverslaglegging en bij externe evenementen. Aan het eind van 2021 is er nog steeds een netwerk van zo'n twintig actieve vrijwilligers. Evenals het vorig zijn als gevolg van de coronapandemie niet alle vrijwilligers ingezet. De aansturing van de vrijwilligers wordt eveneens door een vrijwilliger uitgevoerd.

Netwerken

SDOK ziet haar werk als onderdeel van het dienen van het Koninkrijk van God. We zoeken daarin waar mogelijk de samenwerking met andere christelijke organisaties. Met dat netwerk van organisaties willen we actief onze expertise en kennis delen en daarmee anderen dienen. Als gevolg van de coronapandemie is het aantal fysieke bijeenkomsten met andere organisaties evenals in 2020 beperkt gebleven. Wel was er sprake van enkele online bijeenkomsten

Doelstellingen en beleid

Leidend voor het jaar 2021 was het jaarplan, dat op zijn beurt was ingebed in het meerjarenbeleidsplan 2018-2021. Het meerjarenbeleidsplan bevat een aantal strategische prioriteiten die de koers van de organisatie voor die betreffende periode bepalen. De jaardoelen worden hiervan afgeleid. Monitoring van de jaardoelen vindt plaats per kwartaal. De resultaten hiervan worden zowel binnen het management van SDOK als met het bestuur besproken in de vorm van kwartaalrapportages.

Resultaat- en ontwikkelingsgerichte werkwijze.

SDOK hanteert voor alle projecten een resultaat- en ontwikkelingsgerichte werkwijze. Elk project heeft een relatie met de doelstellingen van SDOK en bevat zo concreet mogelijke beschreven doelen. Een projectvoorstel wordt

binnen de betreffende afdeling gedeeld en na goedkeuring uitgevoerd onder verantwoordelijkheid en coördinatie van de projectverantwoordelijke. Ook de terugkoppeling en evaluatie vindt plaats binnen de afdeling. Hierbij is veel aandacht voor verbetering en ontwikkeling. De resultaten van de projecten worden meegenomen in de kwartaalevaluaties van management en bestuur.

Ontwikkelingen in de bedrijfsvoering

In 2021 zijn verdere stappen gezet in het stroomlijnen van de interne communicatie. Zo is het opslaan en ordenen van gezamenlijke documenten verbeterd en is het programma Microsoft Teams volop ingezet voor directe communicatie én het samenwerken in projectgroepen en teams. Duplicatendetectie, een additionele functionaliteit bij het CRM, is uitgebreid met meer mogelijkheden, zodat we bij onlinecampagnes minder handwerk hebben. Het kantoor is in 2021 op de schop genomen. In fase 1 van het plan 'herinrichting kantoor' zijn vooral de functies van de verschillende ruimtes aangepast. Daarmee is het aantal werkplekken en overlegruimtes uitgebreid. Fase 2 (gepland in 2022) heeft vooral tot doel om de missie/het werk van SDOK meer zichtbaar te maken in de kantooromgeving.

In de loop van 2021 is het integriteitsbeleid definitief gemaakt. Zie hiertoe verder in dit jaarverslag de aparte paragraaf over integriteit.

Jaarplan 2021

We concluderen dankbaar dat de doelstellingen in het jaarplan grotendeels zijn gerealiseerd, ondanks de beperkingen als gevolg van de coronamaatregelen. In de eerdere hoofdstukken zijn de belangrijkste resultaten op het vlak van praktische steun aan vervolgd christenen (hoofdstuk 2) en communicatie en fondsenwerving (hoofdstuk 3) vermeld; de financiële resultaten staan verderop in dit hoofdstuk.

Verantwoordingsverklaring

In 2008 is vanuit de vervlechting van de Code Wijffels met het CBF-keurmerk de verantwoordingsverklaring ontstaan als toetsingsinstrument. In deze verantwoordingsverklaring legt het bestuur verantwoording af aan de hand van drie principes.

In dit jaarverslag is een samenvatting van de door SDOK vastgestelde verantwoordingsverklaring opgenomen. De jaarrekening en de bijbehorende controleverklaring van de accountant zijn opgenomen in het tweede gedeelte van dit jaarverslag.

Principe 1: Scheiding tussen toezicht houden, besturen en uitvoeren

Het bestuur is statutair belast met het besturen van de stichting en houdt toezicht op de directeur. SDOK heeft gekozen voor 'besturen op hoofdlijnen', waarbij de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van bestuur en directeur schriftelijk zijn vastgelegd in de statuten, het huishoudelijk reglement en het directiestatuut. Deze documenten worden periodiek geëvalueerd.

De rol van het bestuur ligt op het vlak van het vooraf en achteraf toezicht houden, het vaststellen van het meerjarenbeleidsplan en het jaarplan, en het beoordelen van afwijkingen in de uitvoering daarvan aan de hand van onder andere kwartaalrapportages. Deze kwartaalrapportages kennen zowel een inhoudelijke als financiële paragraaf.

Het bestuur heeft een gedeelte van zijn bestuurstaken gedelegeerd aan de directeur, waardoor de rol van de directeur zowel beleidsinitieërend als uitvoerend is.

Jaarlijks voert een delegatie van het bestuur een functioneringsgesprek met de directeur. Daarnaast volgt het bestuur een procedure om elke twee jaar het functioneren van het bestuur en zijn afzonderlijke leden te evalueren.

Principe 2: Optimale besteding van middelen

Het bestuur ziet toe op de optimale besteding van de middelen van de stichting. Besteding vindt plaats op basis van projectplannen die gebaseerd zijn op het door het bestuur goedgekeurde jaarplan en de begroting. Voor nieuwe projecten die zich in de loop van het jaar aandienen en die buiten de kaders van het jaarplan en de begroting vallen, worden aparte projectvoorstellen ter goedkeuring aan het bestuur voorgelegd.

Evaluatie van de activiteiten van SDOK vond in 2021 doorlopend plaats en is samengevat in de vier kwartaalrapportages die voor het bestuur zijn opgesteld. De integrale evaluatie over 2021 is opgenomen in dit jaarverslag.

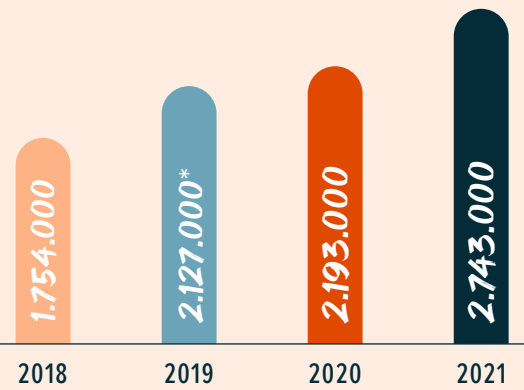
Principe 3: Optimale relaties met belanghebbenden

SDOK werft uitsluitend fondsen via particuliere donateurs, bedrijven, instellingen en kerken. Vertrouwen van haar achterban is essentieel om het werk van SDOK voort te kunnen zetten. Op diverse manieren informeert SDOK haar achterban daarom over activiteiten. Ook heeft SDOK een klachtenprocedure om eventuele klachten op een betrokken en objectieve wijze af te handelen. In 2021 is van deze procedure geen gebruik gemaakt.

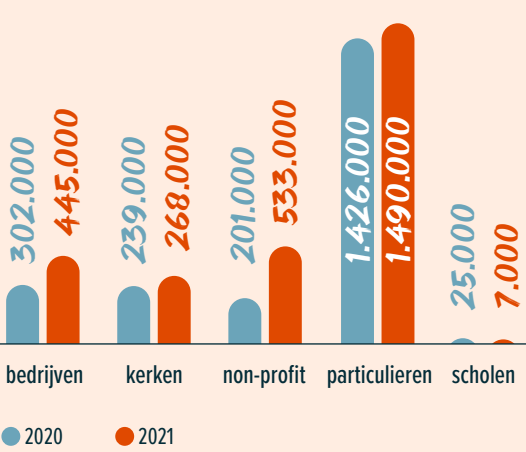
Met organisaties of personen die steun ontvangen, onderhoudt SDOK functionele, betrokken maar ook zakelijke contacten, om de zuiverheid van beoordeling en evaluatie te kunnen garanderen.

In hoofdstuk 3 van dit jaarverslag wordt de wijze waarop SDOK met haar belanghebbenden communiceert nader toegelicht. In de Risicoparagraaf verderop in dit hoofdstuk wordt het onderwerp integriteit toegelicht.

Baten totaal (€)

Baten per soort donor (€)

Financieel resultaat 2021

Het totaal van de baten bedroeg in 2021 €2.743.000. Dit is 43% hoger dan oorspronkelijk begroot (€1.920.000) en ook nog 26% hoger dan de tussentijds bijgestelde begroting. Al vroeg in het jaar bleek na de jaarrekening 2020 dat het liquiditeitssaldo van SDOK steeds hoger werd en op een relatief hoog niveau was beland. Daarnaast bleken ook de inkomsten in het nieuwe begrotingsjaar 2021 hoger te zijn en te worden ten opzichte van eerdere verwachtingen. Daarom is door het bestuur besloten een tussentijdse verhoging van de begroting door te voeren van €250.000. Ook deze begroting werd nog ruimschoots overschreden, onder meer door de extra inkomsten van een actie van EO metterdaad, een televisieuitzending over Nigeria en een grote gift van de zusterorganisatie ‘Voice of the Martyrs’ (VOM) uit Amerika. Ook werd door een aantal bedrijven fors extra gedoneerd.

De grafieken laten zien dat de inkomsten van SDOK in 4 jaar tijd zijn gegroeid van €1,75 miljoen €2,74 miljoen in 2021. Met deze groei worden de verwachtingen van de meerjarige groei van de inkomsten meer dan gerealiseerd. Het grootste deel van de stijging is veroorzaakt door financiële meevallers zoals hierboven beschreven. Dit is ook zichtbaar in de staafdiagram

waarin de verschillende soorten donateurs naast elkaar worden gezet. Hiermee wordt SDOK meer in de gelegenheid gesteld extra projecten uit te voeren, zowel in het buitenland als in Nederland, en wordt de missie extra ondersteund.

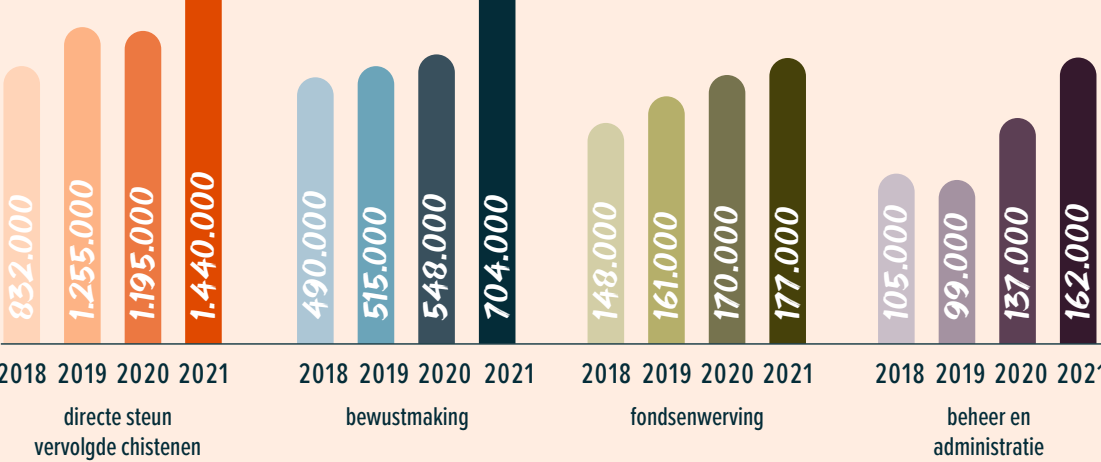
Het boekjaar 2021 is afgesloten met een overschot van €242.000. Ook hier is sprake van zich doorzettende groei ten opzichte van voorgaande jaren, waarbij wordt aangetekend dat 2019 een uitzondering vormt door het incidentele resultaat als gevolg van de actie ‘Draagt Elkanders Lasten’ (DEL).

Het bestuur heeft besloten om de extra inkomsten direct te besteden aan de doelstellingen en niet te gebruiken om de continuïteitsreserve op te hogen. De continuïteitsreserve blijft daarmee op hetzelfde niveau, te weten de hoogte van de uitvoeringskosten van zes maanden. Per einde 2021 is de continuïteitsreserve vastgesteld op €402.427.

CONTROLE

SDOK hecht veel belang aan de kwaliteit van haar activiteiten. Er zijn binnen SDOK verschillende interne en externe mechanismen voor kwaliteitsborging.

Verdeling uitgaven (€)

Interne controle

Intern wordt sterk waarde gehecht aan de cyclus van begroten, uitvoeren en evalueren. De belangrijkste bron van informatie voor het bestuur zijn de kwartaal-rapportages en verslagen van projectbezoeken. De kwartaalrapportages bevatten zowel inhoudelijke als financiële informatie over de voortgang van elk aspect van het werk van SDOK. Bij de samenstelling van de kwartaalrapportages zijn onder leiding van de directeur de verschillende budgethouders betrokken.

Controle door accountant

De controle van de jaarrekening 2021 is uitgevoerd door Visser en Visser Accountants. De eindcontrole werd uitgevoerd in april 2022. In een eindgesprek met de penningmeester van het bestuur heeft de accountant verantwoording afgelegd over de uitgevoerde controle.

CBF

SDOK is door het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF) erkend als goed doel. De Erkenning is het enige officiële keurmerk van de goede doelen in Nederland. Goede doelen met een Erkenning voldoen aan de criteria van het CBF en laten zich ieder jaar vrijwillig toetsen door het CBF.

RISICOPARAGRAAF

Integriteit

SDOK hanteert als uitgangspunt de handreiking integriteitssysteem van Goede Doelen Nederland. In deze handreiking worden aanbevelingen gedaan voor het integriteitsdossier. Naast een fraudeprotocol en een klachtenregeling heeft SDOK een integriteitsbeleid ontwikkeld dat voorziet in communicatie met zowel de interne als de externe organisatie. Daarbij voldoet men aan de uitgangspunten zoals gesteld in de gedragscode.

In de loop van 2021 is het integriteitsbeleid definitief gemaakt. Het beleid is van toepassing op alle SDOK-vertegenwoordigers: medewerkers, vrijwilligers, ambassadeurs en bestuursleden. Mensen buiten SDOK kunnen mogelijke schendingen door SDOK-vertegenwoordigers melden, maar dat geldt ook voor de interne doelgroep. Dat melden kan al dan niet na een voorportaalgesprek met interne of externe vertrouwenspersonen. Als interne vertrouwenspersonen zijn een man en een vrouw gevraagd: oud-bestuurslid Corine Groenendijk en ambassadeur ds. Henk Methorst. Als externe vertrouwenspersoon is met het bedrijf Sharement een overeenkomst aangegaan. Het zusterbedrijf Restment fungeert als extern meldpunt.

In 2021 zijn er geen meldingen gedaan van (vermoedelijke) integriteitsschendingen door SDOK-vertegenwoordigers.

Inkomsten

SDOK is voor haar inkomsten afhankelijk van giften van particulieren, kerken, bedrijven, scholen en organisaties. De liquide middelen worden niet belegd en zijn direct in te zetten in het belang van de organisatie.

Het aantal structurele donateurs zorgt ervoor dat het financiële risico voor de organisatie beperkt is. Daarnaast zijn de goede naam en de huidige zichtbaarheid van de organisatie bij de achterban van groot belang en zorgen zij voor stabiel groeiende inkomsten.

Protocol AVG

Sinds 1 januari 2016 geldt landelijk de meldplicht datalekken. Deze meldplicht houdt in dat organisaties direct een melding moeten doen bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) zodra zij een ernstig datalek hebben. In sommige gevallen moeten zij het datalek ook melden aan de betrokkenen (de personen van wie de persoonsgegevens zijn gelekt). Vanaf 2016 heeft SDOK een protocol op het gebied van datalekken, dat sinds mei 2018 (de invoering van de AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming)) onderdeel is van het AVG-beleid van SDOK. In 2021 is geen sprake geweest van datalekken.

SPEERPUNTEN 2022

2022, als eerste jaar in de meerjaren beleidsperiode 2022-2025, wordt het jaar waarin we ons voorbereiden op verdere groei. Na 2021, waarin vooral stabilisatie centraal stond, zal er dit jaar veel geïnvesteerd worden in de interne organisatie, om de organisatie klaar te maken voor groei in de jaren erna. 'Verankeren' is daarbij een sleutelwoord.

Met de beoogde groei van de organisatie zal er ook ruim aandacht zijn voor inhoudelijke inspiratie van het team. Daarnaast zal er geïnvesteerd worden in een gezond en prettig werkklimaat, onder andere door een

medewerkerstevredenheidsonderzoek en door aandacht te besteden aan het onderwerp feedback geven.

Vanuit onze eerste hoofddoelstelling, het steunen en aanmoedigen van vervolgte christenen, zullen we dit jaar een gedegen groeiplan maken voor de komende jaren, waarbij we daarnaast ook projectcategorieën definiëren. Er zal blijvend aandacht zijn voor het bepalen/meten van de impact van onze bestedingen. Ook staat het verbeteren van het niveau van de rapportages van projectpartners op de agenda.

Op het vlak van bewustmaking (de tweede hoofddoelstelling) gaan we ons verder verdiepen in de lessen van vervolgte christenen. We evalueren en meten de betrokkenheid van onze achterban en willen weten hoe onze content hen sterkt en aanmoedigt in het eigen geloof. We streven naar een groter bereik van onze communicatiemiddelen en ontwikkelen daarnaast nieuwe middelen, waaronder een kinderboek en een product specifiek voor jongeren. We hopen weer veel het land in te gaan, met meer presentaties, events en ook een tournee met een buitenlandse spreker.

Vanuit beheer/bedrijfsvoering is het ontwikkelen en implementeren van een consistent HRM-beleid een speerpunt, waarvan ook de ontwikkeling van medewerkers onderdeel zal zijn. Het kantoor wordt verder toekomstbestendig gemaakt voor verdere uitbreiding van de organisatie en toenemend flexibel werken.

Actie EO Metterdaad

In 2021 hebben we van EO Metterdaad een toezegging van €150.000 gekregen voor vier projecten in Nigeria. 90% van dit bedrag hebben we in 2021 ontvangen. Dit bedrag wordt verspreid over twee jaar besteed: in 2021 is de eerste €70.000 besteed aan project 7391-01 en het resterende bedrag wordt meegenomen naar 2022 voor de overeengekomen projecten 7391-02, 7391-03 en 7391-04.

SAMENVATTING VAN DE BEGROTING

	Begroting 2021	Begroting 2022
INKOMSTEN		
Inkomsten	1.920.000	2.253.500
Totaal van de baten	1.920.000	2.253.500
BESTEDINGEN		
Bestedingen aan doelstelling		
Bewustmaking	590.645	760.000
International Ministry	1.215.153	1.325.000
Fondsenwervingskosten		
Kosten eigen fondsenwerving	190.621	230.000
Beheer en administratie		
Kosten beheer en administratie	165.081	181.878
Totaal van de bestedingen	2.161.500	2.496.878
SALDO VOOR FINANCIËLE BATEN EN LASTEN	-241.500	-243.378
Financiële baten en lasten		
Saldo financiële baten en lasten	8.500	6.622
RESULTAAT	-250.000	-250.000

Toelichting begroting 2022

De groei in de begroting 2022 ten opzichte van de begroting 2021 is ingegeven door de behaalde financiële resultaten in 2021. De inkomstengroei in 2021 wordt naar verwachting doorgezet naar het komend jaar.

Zowel in 2021 als in 2022 is een negatief resultaat begroot. We begroten om meer te besteden dan we ontvangen. Deze bestedingen putten we uit de liquide middelen, die dankzij hoge inkomsten in het vorige jaar hoog zijn.

JAAARREKENING

050

HIER VINDT U DE FINANCIËLE VER-
ANTWOORDING VAN SDOK.

051

GRONDSLAGEN

Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt conform Richtlijn 650 ‘Fondsenwervende instellingen’ zoals opgenomen in de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

De jaarrekening is opgesteld op basis van historische kosten. Activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij anders vermeld.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs verminderd met de op basis van de geschatte economische levensduur bepaalde afschrijvingen. De afschrijvingen bedragen op jaarbasis een vast percentage van de verkrijgingsprijs. Bij de berekening wordt uitgegaan van de volgende percentages: Kantoor-inventaris 20-33%; vervoersmiddelen 20%. Op investeringen in het boekjaar wordt naar tijdsgelang afgeschreven. Geheel afgeschreven materiële vaste activa zijn in het overzicht van deze activa opgenomen als ze nog in gebruik zijn.

Vorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs dan wel lagere marktwaarde. Waar nodig wordt rekening gehouden met afwaarderingen wegens incourantheid.

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, voor zover nodig rekening houdend met mogelijke oninbaarheid.

Bestemmingsfondsen

SDOK ontvangt als stichting bestemde giften van donateurs. De bestemde giften die aan het eind van het jaar nog niet besteed zijn, zijn opgenomen in een bestemmingsfonds. De bestemmingsfondsen zijn gericht op specifieke doelstelling. Dit zijn:

- Bewustmaking met betrekking tot vervolgde christenen
- Steun vervolgde christenen

Grondslagen van kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na de eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houden met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Grondslagen van resultaatbepaling

De baten en bestedingen worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen van waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Eventuele giften in nature (ontvangen hulpgoederen) worden gewaardeerd tegen de geschatte waarde in het economisch verkeer in Nederland.

Baten

Als baten uit eigen fondsenwerving worden de in het verslagjaar ontvangen giften en contributies opgenomen onder aftrek van eventuele schenkingsrechten (bij onbestemde baten). Baten uit nalatenschappen worden opgenomen in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een bate uit nalatenschap kan betrouwbaar worden vastgesteld als, op grond van het stadium waarin de afhandeling van de nalatenschap zich bevindt, een betrouwbare schatting van de uiteindelijke (financiële) omvang van de nalatenschap kan worden gemaakt.

Stelselwijziging

Vanaf boekjaar 2021 hanteert SDOK voor de verwerking van baten uit nalatenschappen het stelsel dat baten uit nalatenschappen worden verwerkt in het verslagjaar waarin de akte van verdeling, dan wel als er geen akte van verdeling is, de rekening en verantwoording is ontvangen. Alleen indien de akte van verdeling of de rekening en verantwoording voor balansdatum is ontvangen, wordt de bate uit de nalatenschap in het verslagjaar verwerkt. De organisatie verwerkt uitbetalingen in de vorm van voorschotten in het verslagjaar waarin ze worden ontvangen als baten uit nalatenschappen. Indien de akte van verdeling of de rekening en verantwoording na balansdatum is ontvangen doch voor opmaken van de

jaarrekening wordt dit als een niet in de balans opgenomen recht toegelicht. Dit betreft een stelselwijziging ten opzichte van de verwerking in voorgaande jaren, waarin per nalatenschap een individuele beoordeling werd gemaakt wanneer een betrouwbare schatting mogelijk was van de te ontvangen nalatenschap. Deze stelselwijziging wordt in overeenstemming met RJ 640.6 prospectief verwerkt. Om die reden is geen sprake van een effect op vermogen en resultaat over voorgaand boekjaar.

De indirecte kosten die aan de fondsenwerving worden toegerekend komen in mindering op de baten uit fondsenwerving. De uitvoeringskosten eigen organisatie zijn volgens bedrijfseconomische criteria toegerekend aan enerzijds fondsenwerving en anderzijds de realisatie van de doelstellingen op basis van aantallen fte per activiteit in het desbetreffende jaar.

Consolidatie

De afdelingen

Verspreid over Nederland is een afdeling actief die zich richt op het verlenen van humanitaire hulp en het verkondigen van het Evangelie. Die afdeling opereert zelfstandig maar is in het verleden ondergebracht

onder de paraplu van SDOK. SDOK heeft in 2008 besloten om geen nieuwe samenwerkingsverbanden aan te gaan met dergelijke afdelingen en werkgroepen.

Groepsstructuur

In de jaarrekening zijn de activiteiten van deze afdeling begrepen. De financiële gegevens van deze zelfstandige afdeling zijn geconsolideerd in de financiële gegevens van SDOK.

Statutaire naam	SDOK afdeling Ede
Vestigingsplaats	Ede
Rechtsvorm	Geen
Omschrijving doelstelling	Hulpverlening Moldavië
Samenstelling bestuur	A. Bron (Vz); D. van der Zee (secr.); E. Bron (pm)

BALANS PER 31 DECEMBER 2021

(na voorstel resultaatsbestemming)

ACTIVA (€)	2021	2020
Materiële vaste activa	14.212	11.776
Vorraden	4.807	8.856
Debiteuren	421	0
Vorderingen en overlopende activa	249.140	139.930
Liquide middelen	1.793.335	1.602.533
	2.047.703	1.751.319
	2.061.915	1.763.095

PASSIVA (€)	2021	2020
RESERVES EN FONDSEN		
Reserves		
Continuïteitsreserve	402.427	381.300
Bestemmingsreserve	1.363.437	1.083.891
	1.765.864	1.465.191
Fondsen		
Bestemmingsfondsen	161.952	220.601
	161.952	220.601
	1.927.816	1.685.792
KORTLOPENDE SCHULDEN		
Crediteuren	52.691	17.620
Belastingen en premies sociale verzekeringen	13.956	13.112
Overige schulden en overlopende passiva	67.451	46.571
	134.098	77.303
	2.061.915	1.763.095

TOELICHTING BALANS PER 31 DECEMBER 2021

Vaste activa

Materiële vaste activa (€)	2021	2020
Stand per 1 januari	11.776	4.326
Bij: investeringen	8.948	13.480
Af: desinvesteringen	0	0
Af: afschrijvingen	6.512	6.030
Boekwaarde per 31 december	14.212	11.776
Alle materiële vaste activa zijn aangehouden		

Vorderingen en overlopende activa		
Nog te ontvangen nalatenschappen	58.635	70.393
Vooruitbetaalde kosten	127.673	49.778
Overige vorderingen	61.762	18.689
Te ontvangen rente	0	0
Waarborgsommen	1.070	1.070
	249.140	139.930

Alle materiële vaste activa zijn aangehouden t.b.v. de bedrijfsvoering.

Flottende activa

Vorraden (€)	2021	2020
Voorraad boeken	4.807	8.856

De gewaardeerde voorraad per 31 december 2021 bestaat uit boeken die bestemd zijn voor verkoopdoeleinden. Alle voorraden zijn aangehouden t.b.v. de doelstelling.

Debiteuren (€)	2021	2020
Debiteuren	421	0

Een voorziening voor dubieuze debiteuren werd niet noodzakelijk geacht.

De post nog te ontvangen nalatenschappen bevat vorderingen van toegezegde, maar nog niet uitbetaalde nalatenschappen en legaten. Bij deze post wordt op basis van de aanwezige informatie een inschatting gemaakt van opbrengsten per nalatenschap. De uiteindelijke opbrengst van de nalatenschappen kan afwijken van de inschatting per balansdatum. Alle vorderingen zijn aangehouden t.b.v. de bedrijfsvoering.

Liquide middelen

Betaalrekeningen ABN AMRO/RABO/ING	1.300.120	1.109.987
Spaarrekeningen ABN AMRO/RABO/ING	457.065	427.824
Betaalrekening US dollar ABN AMRO	288	23.904
Liquide middelen afdeling Ede	26.923	31.592
Kas	8.939	9.224
	1.793.335	1.602.533

Alle liquide middelen zijn aangehouden t.b.v. de bedrijfsvoering.

Reserves

Continuïteitsreserve (€)	2021	2020
Saldo per 1 januari	381.300	375.000
Bij: resultaatbestemming	21.127	6.300
Saldo per 31 december	402.427	381.300

Overige reserve (€)	2021	2020
Saldo per 1 januari	0	0
Bij: onbestemde baten	1.927.457	1.717.457
Af: aanzuivering vanuit	270.546	262.200

De stichting heeft als uitgangspunt om een continuïteitsreserve te hebben ter grootte van de uitvoeringskosten van zes maanden.

Bestemmingsreserve (€)	2021	2020
Saldo per 1 januari	1.083.891	720.686
Bij: aanzuivering overige reserve	279.546	363.205
Saldo per 31 december	1.363.437	1.083.891

De middelen uit de bestemmingsreserve zijn bestemd voor projectbestedingen op het gebied van materiële steun aan vervolgte christenen zoals lectuurverspreiding in gesloten landen, praktische steun aan gezinnen van vervolgte christenen en medische hulp aan slachtoffers van vervolging.

Overige reserve (€)	2021	2020
Saldo per 1 januari	0	0
Bij: onbestemde baten	1.927.457	1.717.457
Af: aanzuivering vanuit bestemmingreserve	279.546	363.205
Af: kosten bewustmaking	704.430	550.755
Af: kosten eigen fondsenwerving	177.175	170.579
Af: kosten beheer en administratie	162.519	137.720
Af: aanzuivering bestemmingsfonds steun vervolgde christenen	582.659	488.898
Af: dotatie continuïteits-reserve	21.127	6.300
Saldo per 31 december	0	0

Fondsen

Bestemmingsfonds Steun vervolgde christenen (€)		2021	2020
Saldo per 1 januari		220.601	462.934
Bij: baten uit eigen fondsenwerving	798.210	464.884	
Bij: baten onbestemd	582.659	488.898	
		1.380.869	953.782
Af: eigen bestedingen	1.286.702	1.047.625	
Af: uitvoeringskosten	152.816	148.491	
Af: vergoeding afdelingen	0	0	
		1.439.519	1.196.115
Saldo per 31 december		161.952	220.601

Kortlopende schulden

Crediteuren (€)	31-12-2021	31-12-2020
Crediteuren	52.691	17.620
Belastingen en premies sociale verzekeringen (€)	31-12-2021	31-12-2020
Loonheffingen	13.956	13.112
Overige schulden en overlopende passiva (€)	31-12-2021	31-12-2020
Projectbetalingen	10.280	0
Vakantiegeld	27.175	25.374
Accountantskosten	8.169	6.413
Verlofdagen	11.421	9.665
Bankkosten en creditrente	2.251	1.863
Overige nog te betalen kosten	8.155	3.255
	67.451	46.571

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Huur- en leaseverplichtingen

De jaarlijkse verplichting uit hoofde van een met derden aangegane leasovereenkomst bedraagt in totaal € 2.938. De resterende looptijd van deze leaseovereenkomst is 5 jaar en 3 kwartalen.

Het jaarlijks bedrag van met derden aangegane huurverplichtingen van onroerende zaken is € 36.234. De huurverplichting is jaarlijks opzegbaar.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die aanpassing van de jaarrekening of vermelding in het jaarverslag vereisen.

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2021

BATEN (€)	Werkelijk 2021	Begroot 2021	Werkelijk 2020
Baten van particulieren	1.763.220	1.920.000	1.674.324
Baten van bedrijven	445.340	0	302.152
Baten van verbonden organisaties zonder winststreven	138.073	0	33.337
Baten van andere organisaties zonder winststreven	392.045	0	166.984
Som van de geworven baten	2.738.678	1.920.000	2.176.797
Baten als tegenpresentatie voor levering van producten/diensten	2.714	0	15.695
Overige baten	1.561	0	252
Som van de baten	2.742.953	1.920.000	2.192.744

LASTEN (€)	Werkelijk 2021	Begroot 2021	Werkelijk 2020
Besteed aan doelstellingen			
Bewustmaking	704.430	554.061	550.755
Steun vervolgde christenen	1.439.519	1.013.264	1.196.115
	2.143.949	1.567.325	1.746.870
Wervingskosten			
Kosten eigen fondsenwerving	177.175	181.104	170.579
Kosten van beheer en administratie	162.519	163.071	137.720
Som van de lasten	2.483.643	1.911.500	2.055.169

SALDO VAN BATEN EN LASTEN (€)	Werkelijk 2021	Begroot 2021	Werkelijk 2020
Saldo voor financiële baten en lasten	259.310	8.500	137.575
Saldo financiële baten en lasten	-17.286	-8.500	-10.403
Saldo van Baten en Lasten	242.024	0	127.172
Resultaatbestemming (Toevoeging c.q. onttrekking aan:)			
Continuïteitsreserve	21.127	0	6.300
Bestemmingsreserve	279.546	0	363.205
Bestemmingsfonds Steun vervolgde christenen	-58.649	0	-242.333
Overige reserve	0	0	0
	242.024	0	127.172

TOELICHTING STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2021

Baten (€)	Werkelijk 2021	Begroot 2021	Werkelijk 2020
Baten uit eigen fondsenwerving			
Baten van particulieren	1.747.257	1.920.000	1.571.418
Baten van bedrijven	445.340	0	302.152
Baten van verbonden organisaties zonder winststreven	138.073	0	33.337
Baten van andere organisaties zonder winststreven	392.045	0	166.984
Nalatenschappen onbestemd	15.963	0	102.906
Som van de geworven baten	2.738.678	1.920.000	2.176.797
Baten als tegenpresentatie voor levering van producten/diensten	2.714	0	15.695
Overige baten	1.561	0	252
Som van de baten	2.742.953	1.920.000	2.192.744
Toelichting levering van producten			
Netto omzet	26.851	0	24.865
Kostprijs	24.137	0	9.170
Bruto winst	2.714	0	15.695

Lasten - Besteed aan doelstellingen (€)	Werkelijk 2021	Begroot 2021	Werkelijk 2020
Bewustmaking			
Stem	70.921	70.500	66.997
Projecten bewustmaking	135.302	15.000	393
Online	40.957	30.000	29.125
Kidsclub/Stef	11.071	12.000	9.758
Bemoedigingsactie	2.471	2.500	2.464
Marketing en advertenties	33.535	15.000	19.140
Bijeenkomsten, beurzen en evenementen	19.361	22.000	16.940
Overige bewustmaking	13.346	4.000	37.069
Reizen en externe relaties	2.081	5.000	546
Presentaties	5.067	6.000	2.866
Totaal eigen bestedingen	334.113	182.000	185.298
Uitvoeringskosten	370.317	372.061	365.457
Totaal besteed bewustmaking	704.430	554.061	550.755

Voor een toelichting van de verdeling van de uitvoeringskosten verwijzen wij u naar 'Specificatie en verdeling van lasten naar bestemming' op pagina 71.

Steun vervolgde christenen (€)	Werkelijk 2021	Begroot 2021	Werkelijk 2020
Projecten			
Azië	559.224	355.000	550.038
Midden-Oosten	292.078	240.000	254.968
Afrika	341.061	170.000	165.354
Europa/Centraal Azië	73.994	75.000	59.430
Latijns-Amerika	20.345	20.000	17.834
Totaal eigen bestedingen	1.286.702	860.000	1.047.625
Uitvoeringskosten	152.816	153.264	148.491
Totaal besteed aan Steun vervolgde christenen	1.439.519	1.013.264	1.196.115

Kengetallen besteding aan doelstellingen

Totale bestedingen aan de doelstelling in % van de totale baten	78%	82%	80%
Totale bestedingen aan de doelstelling in % van de totale lasten	86%	82%	85%

Wervingskosten (€)	Werkelijk 2021	Begroot 2021	Werkelijk 2020
Advertentiekosten fondsenwerving	4.646	6.000	3.321
Fondsenwervende mailingen	26.490	30.000	34.317
Overige fondsenwervingskosten	23.139	22.000	15.225
	54.275	58.000	52.863
Uitvoeringskosten eigen fondsenwerving	122.900	123.104	117.716

Kengetallen wervingskosten

Totale bestedingen eigen fondsenwerving als % van de totale baten uit eigen fondsenwerving.	6%	9%	8%
---	----	----	----

Kosten van beheer en administratie	Werkelijk 2021	Begroot 2021	Werkelijk 2020
Uitvoeringskosten beheer en administratie	162.519	163.071	137.720

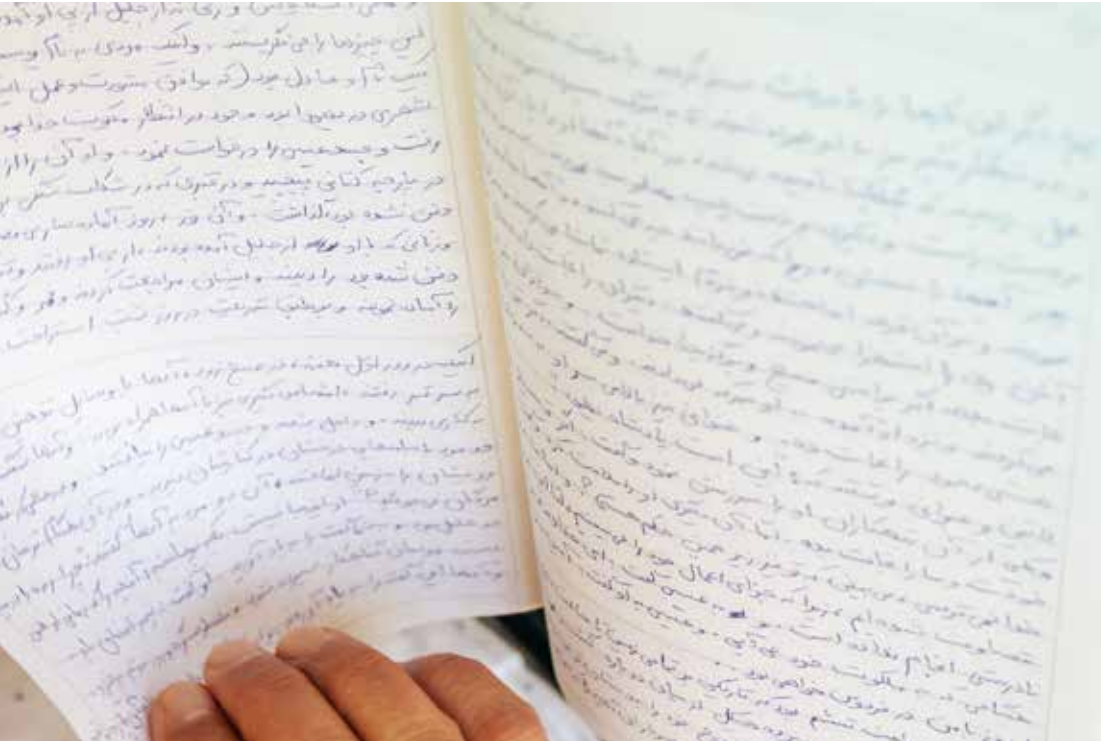
162.519 163.071 137.720

Saldo van financiële baten en lasten	Werkelijk 2021	Begroot 2021	Werkelijk 2020
Ontvangen rente	0	0	0
Bankkosten	17.945	7.500	10.593
Koersverschillen vreemde valuta	-660	1.000	-190

17.286 8.500 10.403

Bezoldigingen en financiële relaties bestuurders en toezichthouders

Aan bestuursleden zijn geen bezoldigingen met inbegrip van pensioenlasten toegekend. Tevens zijn geen leningen, voorschotten en garanties verstrekt aan bestuurders en toezichthouders.

KASSTROOMOVERZICHT

Kasstroomoverzicht (€)	Realisatie 2021	Realisatie 2020
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat	242.024	127.172
Afschrijvingen materiële vaste activa	6.512	6.030
Cashflow	248.536	133.202
Mutaties vorderingen en overlopende activa	-109.631	133.699
Mutaties schulden	56.795	4.906
Mutaties voorraden	4.049	7.987
	-48.787	146.591
Netto kasstroom uit operationele activiteiten	199.749	279.793
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investering in materiële vaste activa	-8.948	-13.480
Desinvestering in materiële vaste activa	0	0
Netto kasstroom uit investeringsactiviteiten	-8.948	-13.480
Kasstroom boekjaar	190.802	266.313
Liquide middelen begin boekjaar	1.602.533	1.336.220
Liquide middelen eind boekjaar	1.793.335	1.602.533

TOELICHTING OP DE UITVOERINGSKOSTEN 2021

Personeelskosten (€)	Werkelijk 2021	Begroot 2021	Werkelijk 2020
Lonen en salarissen	476.479	465.000	441.880
Sociale lasten	129.302	133.000	123.263
Overige personeelskosten	51.364	56.000	50.083
	657.144	654.000	615.226
Lonen en salarissen			
Salarissen	476.479	465.000	451.865
Af: ontvangen ziekengeld / zwangerschapsuitkering	0	0	9.984
	476.479	465.000	441.880
<i>Het gemiddeld aantal werknemers bedraagt, berekend naar full-time dienstverbanden 10. (2020: 9,9)</i>			
Sociale lasten			
Premie sociale verzekeringen	84.461	83.000	77.917
Kosten pensioenregeling	44.841	50.000	45.346
	129.302	133.000	123.263
Overige personeelskosten			
Vergoeding woon-/werkverkeer	13.786	22.000	18.951
Zakelijke reiskosten	8.951	6.000	2.927
Arbo en verzekeringen	13.954	11.000	10.082
Overige personeelskosten	14.673	17.000	18.124
	51.364	56.000	50.083

Bezoldiging directie	
Naam en functie	A.F. van Grol, directeur
Aard dienstverband	Onbepaald
Aantal uren	36
Percentage dienstverband	90%
Periode	01-01-2021 t/m 31-12-2021

Het jaarinkomen van de individuele directieleden (in loondienst) is ingeschaald op 410 punten op de BSD scorelijst voor goede doelen. Ook het jaarinkomen, belaste vergoedingen/bijtellingsen, pensioenlasten, pensioencompensatie en de overige beloningen op termijn samen, blijven binnen de regeling.

Bezoldiging (EUR)	
Bruto salaris	€ 67.576
Vakantiegeld	€ 5.212
Eindejaarsuitkering onbelast	€ 0,00
Variabel inkomen	€ 0,00
Totaal	€ 72.788
Overige lasten	
SV lasten (werkgeversdeel)	€ 10.214
Pensioenlasten (werkgeversdeel)	€ 9.439
Onbelaste vergoedingen/bijtellingsen	€ 2.533
Totaal bezoldiging in 2021	€ 94.974
Totaal bezoldiging directie in 2021	€ 94.974
Totaal bezoldiging directie in 2020	€ 90.662

Afschrijvingen (€)	Werkelijk 2021	Begroot 2021	Werkelijk 2020
Afschrijvingen materiële vaste activa			
Kantoorinventaris	6.512	10.000	6.030
Bedrijfsauto	0	0	0
	6.512	10.000	6.030
Overige bedrijfskosten (€)			
Huisvestingskosten			
Huur en servicekosten	36.054	36.000	35.875
Energiekosten	12.208	15.000	12.189
Belasting en verzekeringen	2.110	2.000	2.007
Onderhoud	1.549	5.000	1.596
	51.921	58.000	51.667
Kantoorkosten			
Porti	14.863	10.000	14.936
Kopieer-/printkosten	3.318	3.500	3.427
Telefoon-/internetkosten	6.369	5.000	4.111
ICT, netwerk en databeheer	21.703	26.500	40.639
Kantoorbenodigdheden	9.426	5.500	3.858
	55.680	50.500	66.971

	Werkelijk 2021	Begroot 2021	Werkelijk 2020
Algemene kosten			
Accountantskosten	13.200	9.500	12.560
Reis- en verblijfkosten buitenland	592	6.000	1.519
Keurmerkkosten	5.638	4.500	4.312
Loonadministratiekosten	3.577	3.000	3.415
Bestuurskosten	883	1.000	125
Kosten ambassadeurs/vrijwilligers	1.367	1.500	728
Kosten bedrijfsauto	2.847	3.500	4.341
Overige algemene kosten	9.191	10.000	2.488
	37.295	39.000	29.489

SPECIFICATIE EN VERDELING VAN LASTEN NAAR BESTEMMING (€)

Bestemming	Doelstelling		Wervingskosten		Totaal		
					Werkelijk 2021	Begroot 2021	Werkelijk 2020
Lasten	Bewustmaking	Steun vervolgde christenen	Fondsen- werving	Beheer en Adminis- tratie			
Besteed aan doelstellingen							
Projecten	0	1.286.702	0		1.286.702	860.000	1.047.625
Publiciteit en communicatie	334.113	0	54.275		388.388	240.000	238.161
Totaal eigen bestedingen	334.113	1.286.702	54.275		1.675.091	1.100.000	1.285.786
Uitvoeringskosten							
Personeelskosten	300.972	124.200	99.886	132.086	657.144	654.000	615.226
Afschrijvingen	2.982	1.231	990	1.309	6.512	10.000	6.030
Huisvestingskosten	23.780	9.813	7.892	10.436	51.921	58.000	51.667
Kantoorkosten	25.502	10.524	8.463	11.192	55.680	50.500	66.971
Algemene kosten	17.081	7.049	5.669	7.496	37.295	39.000	29.489
Totaal uitvoeringskosten	370.317	152.816	122.900	162.519	808.553	811.500	769.383
Totaal lasten	704.430	1.439.519	177.175	162.519	2.483.643	1.911.500	2.055.169

Ondertekening en datering
Schelluinen, 25 mei 2022

Bestuur SDOK

De jaarrekening is vastgesteld in de bestuursvergadering op 25 mei 2022.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Stichting De Ondergrondse Kerk (SDOK)

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021**Ons oordeel**

Wij hebben de jaarrekening 2021 van Stichting De Ondergrondse Kerk (SDOK) te Gorinchem gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting De Ondergrondse Kerk (SDOK) per 31 december 2021 en van het resultaat over 2021 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende instellingen.

De jaarrekening bestaat uit:

- ▲ de balans per 31 december 2021;
- ▲ de staat van baten en lasten over 2021; en
- ▲ de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting De Ondergrondse Kerk (SDOK) zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag, in overeenstemming met RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende instellingen.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening**Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening**

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende instellingen. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- ▲ het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- ▲ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- ▲ het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- ▲ het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- ▲ het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- ▲ het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Barneveld, 25 mei 2022

Visser & Visser Audit en Assurance B.V.

Was getekend.

Drs. H.W.J. Schreuder RA

